

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ИСКЕ АБДУЛ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

№ 13/4

«10» декабрь 2021 ел

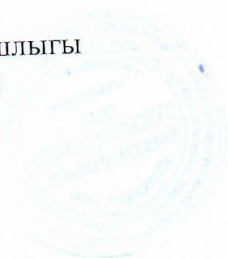
**Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Абдул авыл жирлегендә
инициатив проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу һәм карау тәртибен раслау
турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьясы, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы «Иске Абдул авыл жирлеге» уставы нигезендә муниципаль берәмлек Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Абдул авыл жирлегендә инициатив проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу һәм карау тәртибен кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны «Интернет» челтәрендә Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составында Тукай муниципаль районының мәгълүмати сайтында (<https://tukay.tatarstan.ru/>) урнаштырырга.
3. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны законлылык, милли мәсьәләләр һәм халык куркынычсызлыгы буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Муниципаль берәмлек Башлыгы
вазыйфаларын башкаручы

СБ

Р.Х.Сафина

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Абдул авыл жирлегенде Советының 2021 елның 10 декабрь 13/4 номерлы карарына кушымта

ТР Тукай муниципаль районы Иске Абдул авыл жирлегенде инициатив проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу һәм карау тәртибе

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Әлеге Тәртипнең жайга салу предметы

1. Әлеге Тәртип Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм ТР Тукай муниципаль районы «Иске Абдул авыл жирлегенде» уставы нигезендә инициатив проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алу белән бәйлә рәвештә барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрне жайга сала.

2. Әлеге Тәртипнең нигезләмәләре Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар хисабына финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларны кертү, фикер алышу, карау һәм сайлап алу белән бәйлә мөнәсәбәтләргә карата кулланылмый, әгәр законда һәм (яки) Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актында һәм алар нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы «Иске Абдул авыл жирлегенде» Советы карарларында башкасы каралмаса.

2 статья. Инициатив проектлар

1. Әлеге Тәртиптә инициатив проект дигәндә авыл жирлегенде яки аның өлеше халкы өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган чараларны гамәлгә ашыру турында, жирле әһәмияткәгә мәсьәләләрне яки аларны хәл итү хокукы жирле үзидарә органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Абдул авыл жирлегенде (алга таба – авыл жирлегенде) халкы тәкъдиме аңлашыла.

2. Инициатив проект үз өченә түбәндәгелә мәгълүматларны алырга тиеш:

1) авыл жирлегенде яки аның өлеше халкы өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;

2) күрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрне) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәкле чыгымнарны алдан исәпләү;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;

6) әлеге проектны тормышка ашыруда кызыксынган затларның планлаштырылган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яки) хезмәт катнашуы турында мәгълүматлар;

7) әлеге средстволарны инициатив проектны гамәлгә ашыруга куллану күздә тотылган очракта, авыл жирлеге бюджеты чаралары күләменә күрсәтү, инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләменнән тыш;

8) әлеге Тәртипнең 3 статьясы нигезендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак авыл жирлеге территориясен яки аның бер өлешен күрсәтү.

3. Инициатив проект әлеге статьяның 2 өлешендә каралган мәгълүматлар булган проект тасвирламасын үз эченә ала, аңа инициатор карары буенча график һәм (яки) таблица материаллары теркәлергә мөмкин.

3 статья. Халык мәнфәгатьләрендә инициатив проектлар тормышка ашырылырга мөмкин булган территорияне билгеләү

1. Инициатив проектлар тулаем авыл жирлеге халык мәнфәгатьләрендә, шулай ук түбәндәге территорияләрдә яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашырылырга мөмкин:

1) территорияль иҗтимагый үзидарә территориясе чикләрендә;

2) күпфатирлы торак йорт;

3) торак йортлар төркемнәре;

4) торак микрорайон;

5) жирлек булмаган авыл торак пункты.

2. Жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне (жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән башка мәсьәләләрне) хәл итү һәм (яки) аерым муниципаль программалар чараларын үтәү буенча инициатив проектларны гамәлгә ашыру максатында, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Абдул авыл жирлеге Башкарма комитеты карараы белән (шул исәптән муниципаль программаны раслау турында карар белән) авыл жирлеге территориясен өлешләргә (округларга) бүлү каралырга мөмкин. Күрсәтелгән очракта инициатив проектлар авыл жирлеге территориясенә тиешле өлеш (округы) чикләрендә тәкъдим ителә, кертелә, фикер алышына һәм гамәлгә ашырыла.

2 бүлек. Инициатив проектларны тәкъдим итү һәм фикер алышу

4 статья. Проектның инициаторлары

1. Инициатив проектны кертү турында инициатива белән чыгыш ясарга хокуклы:

1) уналты яшкә житкән һәм авыл жирлеге территориясендә яшәүче кимендә ун гражданнан торган инициатив төркем (алга таба – инициатив төркем);

2) территориаль ижтимагый үзидарэ органнары.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән затлар (алга таба – проект инициаторлары):

1) инициатив проект әзерлиләр;

2) инициатив проект буенча фикер алышу оештыралар яки әлеге бүлек нигезләмәләре нигезендә инициатив проектны хуплау турында мәсьәлә буенча гражданныр фикерен ачыклауны тәмин итәләр;

3) инициатив проектны авыл жирлеге Башкарма комитетына кертәләр;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруны котрольдә тотуда катнашалар;

5) башка хокукларны гамәлгә ашыралар һәм әлеге Тәртиптә һәм аның нигезендә кабул ителгән авыл жирлегенең башка норматив хокукый актларында билгеләнгән бурычларны үтиләр.

3. Инициатив төркем төзү һәм аның әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар кабул итүе беркетмә белән рәсмиләштерелә.

4. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар территориаль ижтимагый үзидарэ органнары булган проект инициаторлары тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарэ уставы нигезендә кабул ителә.

5. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар коммерциясез бакчачылык яки яшелчәчелек ширкәтләре булган проект инициаторлары тарафыннан аларның гамәлгә кую документлары нигезендә кабул ителә.

5 статья. Инициатив проектны хуплау мәсьәләсе буенча гражданнырның фикерен ачыклау

1. Инициатив проект алар мәнфәгатләрәндә инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотылган авыл жирлеге яки аның өлеше халкы тарафыннан хупланырга тиеш.

2. Проект инициаторы гражданнырның инициатив проектны хуплау мәсьәләсе буенча гражданныр фикерен түбәндәге формаларда ачыклауны оештыра:

1) инициатив проектны гражданныр жыелышында яки конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданныр жыелышында яки конференциясендә карау;

2) гражданнырны сораштыру үткәрү;

3) инициатив проектны хуплау өчен гражданныр имзасын жыю.

3. Проект инициаторы инициатив проектны хуплау мәсьәләсе буенча гражданнырның фикерен ачыклауның берничә формасыннан файдалану турында карар кабул итәргә хокуклы.

6 статья. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданныр жыелышы

1. Инициатив проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы (алга таба – жыелыш) проект инициаторы карары белән билгеләнә һәм үткәрелә.

2. Жыелыш аның халкы мәнфәгатьләрендә инициатив проектны гамәлгә ашыру планлаштырылган авыл жирлеге территориясенә бер өлешендә үткәрелә. Инициатив проектны гамәлгә ашыру тулаем авыл жирлеге халкы мәнфәгатьләрендә планлаштырыла икән, авыл жирлеге территориясенә төрле өлешләрендә берничә жыелыш уздырылырга мөмкин.

3. Жыелышта уналты яшкә житкән тиешле территориядә яшәүчеләр катнаша ала.

4. Жыелыш үткәрелергә мөмкин:

көндөзгә формада – көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү өчен халыкның уртақ катнашуы формасында.

5. Бер жыелышта берничә инициатив проектны карарга мөмкин. Әлегә очракта жыелышны оештыру һәм үткәрү буенча хокуклар һәм бурычлар проектлар инициаторлары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

6. Жыелыш үткәрү, документлар әзерләү һәм жибәрү буенча чыгымнарны проект инициаторы күтәрә.

7. Авыл жирлеге Башкарма комитеты проект инициаторына жыелышны үткәрүдә ярдәм итә, шул исәптән аны үткәрү өчен бушлай бина бирә. Авыл жирлеге Башкарма комитеты карары белән жыелышлар үткәрү өчен бирелә торган бүлмәләр исемлегә билгеләнергә мөмкин.

8. Жыелыш тиешле территориядә яшәүче 16 яшкә житкән халыкның гомуми саныннан 50%тан артыграгы катнашса хокуклы санала.

7 статья. Жыелышка әзерлек

1. Проект инициаторының жыелыш үткәрү турында карарында күрсәтелә:

- 1) фикер алышу өчен жыелыш үткәрелә торган инициатив проект;
- 2) жыелыш үткәрү формасы (көндөзгә);
- 3) жыелышның көн тәртибе;
- 4) жыелыш үткәрү датасы, вакыты, урыны;
- 5) көндөзгә формада үткәрелә торган жыелышта катнашучыларның фаразланган саны;

б) жыелыш үткәрелә торган территориядә яшәүчеләргә аны үткәрү турында хәбәр итү ысуллары.

2. Проект инициаторы авыл жирлеге Башкарма комитетына жыелышны үткәрү турында, аны үткәрү көненә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча, язма хәбәрнамә жибәрә.

3. Жыелыш үткәрү турында хәбәрнамәдә күрсәтелә:

- 1) проект инициаторы турында мәгълүматлар (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исеме, атасының исеме, аларның яшәү яки тору урыны

турында мәғлүматлар, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны);

2) әлеге статьяның 1 өлешендә каралган мәғлүматлар;

3) проект инициаторларының жыелышны оештыру һәм үткәрү буенча оештыру функцияләре башкарырга вәкаләтле затларының фамилиясе, исеме, атасының исеме, телефон номеры.

4) жыелышны үткәрү турында үтенеч.

4. Жыелышны үткәрү турында хәбәрнамә проект инициаторы һәм аны оештыру һәм үткәрү буенча оештыру функцияләрен башкарырга проект инициаторы вәкаләт биргән затлар тарафыннан имзалана. Инициатив төркем исемнән жыелышны үткәрү турында хәбәрнамә инициатив төркем аны оештыру һәм үткәрү буенча оештыру функцияләрен үтәргә вәкаләт биргән затлар тарафыннан имзалана.

5. Жыелыш үткәрү өчен бина бирү турында үтенеч булганда, авыл жирлегә Башкарма комитеты хәбәрнамә кергән көннән өч көн эчендә проект инициаторына үткәрү өчен бина бирү мөмкинлегенә турында хәбәр итә яки жыелыш үткәрү урынын һәм (яки) датасын һәм вақытын үзгәртәргә тәкъдим итә. Проект инициаторы әлеге тәкъдимне алганнан соң өч көн эчендә жыелыш үткәрү урынын һәм (яки) вақытын үзгәртүгә ризалыгы яки риза булмавы турында хәбәр итәргә тиеш.

6. Башкарма комитет жыелышны үткәрү, шул исәптән инициатив проект белән танышу тәртибе турында мәғлүматларны «Интернет» мәғлүмат-телекоммуникация челтәрендә Тукай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыра:

1) жыелыш үткәрү турында хәбәрнамә кергән көннән өч көн эчендә;

2) проект инициаторының жыелыш үткәрү урынын һәм (яки) датасын һәм вақытын үзгәртү турында тәкъдим белән ризалыгын алганнан соң, ике көннән дә соңга калмыйча.

7. Башкарма комитет, жыелышны үткәрүдә проекты инициаторына ярдәм итү максатыннан вәкаләтле вәкил билгеләргә хокуклы. Авыл жирлегә Башкарма комитеты проект инициаторына вәкаләтле вәкил билгеләү турында алдан хәбәр итә.

8 статья. Жыелышны көндөзгә формада үткәрү тәртибе

1. Жыелыш башланганчы, проект инициаторы жыелышта катнашкан гражданның авыл жирлегә Башкарма комитеты расланган форма буенча исемлек төзеп, теркәүне тәмин итә. Жыелышта катнашкан гражданның исемлегенә жыелыш беркетмәсенә аерылгысыз өлеш булып тора.

2. Жыелышның көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча тавыш бирү тәртибе жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән раслана. Жыелышның көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча карарлар жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

3. Жыелыш проект инициаторы вәкиле тарафыннан ачыла. Жыелышны алып бару өчен рәис һәм секретарь сайлана.

4. Рәис жыелышны алып бара, көн тәртибендәге сорауларны игълан итә, жыелышта катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә, жыелыш тарафыннан кабул ителгән карарларны формалаштыра, аларны тавышка куя, тавыш бирү нәтижәләрен игълан итә.

5. Секретарь жыелыш беркетмәсен алып бара, анда жыелыш тарафыннан кабул ителгән барлык карарлар, алар буенча тавыш бирү нәтижәләре күрсәтелә. Жыелыш беркетмәсенә жыелыш секретаре һәм рәисе кул куя.

6. Жыелыш беркетмәсендә күрсәтелә:

- 1) жыелышны үткәрү урыны һәм вакыты;
- 2) жыелышта катнашкан гражданның саны;
- 3) жыелыш рәисе һәм секретаре турында, аларның яшәү урынын күрсәтеп, мәгълүматлар;
- 4) жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлегә;
- 5) көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча кабул ителгән карарлар.

9 статья. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданның жыелышы

1. Әгәр тиешле авыл жирлегә территория өлешләренә аларның мәнфәгатьләрендә инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотылган 16 яшькә житкән халкы саны 100 кешедән арткан очракта, инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданның конференциясе (алга таба – конференция) үткәрелергә мөмкин.

2. Конференция әлегә Тәртипнең 5 - 8 статьяларында билгеләнгән тәртиптә әлегә статьяда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып үткәрелә.

3. Проект инициаторының конференция үткәрү турында карарында әлегә Тәртипнең 7 статьясы 1 өлешендә каралган нигезләмәләр белән беррәттән түбәндәгеләр күрсәтелергә тиеш:

- 1) делегатлар сайлау өчен вәкиллең нормасы, ул территориядә яшәүче 16 яше тулган 100 кешедән 1 делегаттан да ким була алмый;
- 2) делегатлар сайлау өчен жыелышлар үткәрү срогы һәм тәртибе.

4. Конференция беркетмәсенә аерылгысыз өлешә булып делегатлар сайлау турында жыелыш беркетмәләре тора.

10 статья. Инициатив проектны хуплау өчен гражданның имзасын жыю

1. Инициатив проектларны хуплау өчен гражданның имзаларын жыю (алга таба – имзалар жыю) проект инициаторы тарафыннан башкарыла.

2. Инициатив проектларны хуплауга имзалар саны, инициатив төркем әгъзалары имзаларын да кертеп, тиешле территориядә яшәүче 16 яше тулган кешеләренә гомуми саныннан 50% тан артык булырга тиеш.

3. Имзалар жыю түбәндәгә тәртиптә башкарыла:

1) имзалар аларны имза кәгазенә кертү юлы белән жыела, аның формасы авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан раслана;

2) имза кәгазендә аны хуплау өчен имза жыю гамәлгә ашырылган инициатив проект күрсәтелә;

3) имза кәгазендә яшәүченең имзасы һәм аны кертү датасы куела. Имза һәм датаны яшәүче үз кулы белән куя. Имза кәгазенә үз имзасын куйган яшәүче турында мәгълүматлар яшәүче үтенече буенча имзалар жыючы зат тарафыннан кертелергә мөмкин. Әлеге мәгълүматлар кулъязма ысул белән генә кертелә, шул ук вакытта карандаш куллану рөхсәт ителми;

4) яшәүче бер үк инициатив проектны яклап бер генә тапкыр имза куярга хокуклы;

5) һәр имза кәгазе проект инициаторы вәкиле имзасы белән таныкланган булырга тиеш. Имза кәгазен таныклаганда, имза жыючы проект инициаторы вәкиле үз фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган көнен, яшәү урыны адресын үз кулы белән күрсәтә, шулай ук үз имзасын һәм аны кертү датасын куя;

6) имза жыйганда имза кәгазен ике ягыннан да тутыру рөхсәт ителә. Шул ук вакытта икенче ягы имзаларның бердәм нумерациясе белән беренче якның дәвамы булып тора, ә таныклау имзалары һәм имза жыючы проект инициаторы вәкиле турында мәгълүматлар имза кәгазенең икенче ягында яшәүченең соңгы имзасыннан соң куела;

7) имза жыйганда, һәр кешенең «Шәхси мәгълүматлар турында» Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалыгы алынырга тиеш.

11 статья. Әлеге инициатив проектны хуплау турында гражданнарның фикерен ачыклау өчен сораштыру үткәрү

1. Әлеге инициатив проектны хуплау турында гражданнарның фикерен ачыклау өчен сораштыру (алга таба – сораштыру) авыл жирлеге яки аның инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотылган өлеше халкы инициативасы буенча түбәндәге очракларда үткәрелә:

1) инициатив проектны тулаем авыл жирлеге халкы мәнфәгатьләрендә тормышка ашырырга тәкъдим ителә;

2) инициатив проектны тиешле территориядә яшәүче 16 яше тулган халкы санының 50%тан арткан авыл жирлеге өлешендә яшәүчеләр мәнфәгатендә гамәлгә ашырырга тәкъдим ителә.

2. Сораштыру билгеләү өчен проект инициаторы Тукай муниципаль районы Иске Абдул авыл жирлеге Советына гариза жибәрә, анда күрсәтелә:

1) сораштыру үткәрү тәкъдим ителгән инициатив проект;

2) проект инициаторының тәкъдимнәре:

а) сораштыру үткәрү датасы һәм сроклары турында;

б) сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган мәсьәләне (мәсьәләләрне) формалаштыру турында;

в) сораштыру үткәрү методикасы турында;

г) сораштыруда катнашучы муниципаль берәмлек халкының минималь саны турында;

3) проект инициаторы турында мәгълүматлар (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исеме, атасының исеме, аларның яшәү яки тору урыны турында мәгълүматлар, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны).

3. Әгәр проектның инициаторы инициатив төркем булса, гариза инициатив төркемнең барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Әгәр проектның инициаторы булып әлеге Тәртипнең 4 статьясы 1 өлешендә күрсәтелгән башка затлар торса, гаризага проект инициаторының вәкаләтле заты һәм авыл жирлеге яки инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән өлешенең кимендә 10 яшәүчесе имза сала. Бу очракта гаризада шулай ук гаризага кул куйган затлар турында мәгълүматлар (фамилия, исем, атасының исеме, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләр) күрсәтелә.

4. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Абдул авыл жирлеге Советы гариза керткән көннән 30 көннән дә соңга калмыйча аны карый һәм сораштыру билгеләү яки сораштыру билгеләүдән баш тарту турында карар кабул итә.

5. Сораштыру билгеләүдән баш тарту өчен нигез булып әлеге статьяда билгеләнгән сораштыру үткөрү турында инициативаны тәкъдим итүнең тәртибен бозу тора, әгәр жибәрелгән бозылулар инициативаны тәкъдим итүдә катнашкан муниципаль берәмлек халкының ихтыяр белдерүе нәтижеләрен дөрөс итеп билгеләргә мөмкинлек бирмәсә.

6. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданны сораштыру авыл жирлеге уставы белән билгеләнгән тәртиптә үткөрелә.

7. Сораштыруда 16 яшькә житкән авыл жирлеге яки инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән өлеше халкы катнашырга хокуклы.

8. Авыл жирлеге Башкарма комитеты сораштыру нәтижеләрен проект инициаторына аларны эзерләгәннән соң 3 эш көненнән дә соңга калмыйча житкерә.

3 бүлек. Инициатив проектларны кертү һәм карау

12 статья. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Абдул авыл жирлеге Башкарма комитетына инициатив проектны кертү

1. Инициатив проектны авыл жирлеге Башкарма комитетына керткәндә тәкъдим ителә:

1) проектның кәгазьдә һәм электрон формада тасвирламасы, аңа график һәм (яки) таблица материаллары теркәлергә мөмкин;

2) инициатив төркем төзү беркетмәсе яки әлеге Нигезләмәнең 4 статьясы 4, 5 өлешләре нигезендә башка документлар, шулай ук инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда аның исемнән авыл жирлеге Башкарма

комитеты белән үзара хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле затларны билгеләү турында проект инициаторының карары;

3) гражданнар жыелышы яки конференциясе беркетмәсе, гражданнарны сораштыру нәтижеләре һәм (яки) муниципаль берәмлек яки аның өлеше халкы тарафыннан инициатив проектны хуплауны раслаучы имза кәгазьләре.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документлар Башкарма комитетка инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда Башкарма комитет белән хезмәттәшлек итәргә проект инициаторы вәкаләт биргән зат тарафыннан турыдан-туры тапшырыла яки кыйммәтен бәяләп һәм исемлек белән почта аша жиберелә.

3. Проектны кертү датасы булып әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документларны авыл жирлегә Башкарма комитетының алу көне тора.

4. Документлар авыл жирлегә Башкарма комитетына инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда авыл жирлегә Башкарма комитеты белән хезмәттәшлек итәргә проект инициаторы вәкаләт биргән зат тарафыннан тапшырылган очракта, әлеге затка документлар исемлегә һәм алу датасы белән документлар алу турында расписка бирелә. Расписка авыл жирлегә Башкарма комитеты тарафыннан документлар кабул ителгән көнне тапшырылырга тиеш.

13 статья. Инициатив проектларны карау буенча комиссия

1. Инициатив проектларны карау буенча комиссия (алга таба – комиссия) инициатив проектларның социаль-иқтисадый әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алу максатында төзелә. Комиссия төзү конкурс нигезендә сайлап алуны уздырган очракта гына мәжбүри булып тора.

2. Комиссия 5 кешедән тора.

3. Комиссиянең шәхси составы авыл жирлегә Башкарма комитеты карары белән билгеләнә. Комиссия әгъзаларының гомуми саныннан яртысы Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Абдул авыл жирлегә Советы тәкъдиме нигезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия тарафыннан кабул ителә торган карарларга йогынты ясарга мөмкин булган мәнфәгатьләр каршылыклары барлыкка килү мөмкинлеген булдырмаслык итеп төзелә.

4. Комиссия комиссия рәисеннән, комиссия рәисе урынбасарыннан, комиссия секретареннән һәм аның эшендә шәхси катнашучы комиссия әгъзаларыннан тора.

5. Комиссия рәисе:

- 1) комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлегенә җитәкчелек итә;
- 2) комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе проектын формалаштыра;
- 3) комиссия әгъзаларына йөкләмәләр бирә;
- 4) комиссия утырышларында рәислек итә.

6. Конкурс комиссиясе рәисе урынбасары, конкурс комиссиясе рәисе вакытлыча булмаганда, аның вазыйфаларын башкара.

7. Комиссия секретаре:

1) комиссия эшчәнлеген мәгълүмати һәм документлар белән тәэмин итүне, шул исәптән комиссия утырышына эзерлекне гамәлгә ашыра;

2) комиссия әгъзаларына, проект инициаторларына һәм комиссия утырышына чакырылган башка затларга комиссиянең чираттагы утырышын үткәрү датасы, урыны һәм комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе турында хәбәр итә;

3) комиссия утырышлары беркетмәләрен алып бара.

8. Комиссия әгъзасы:

1) комиссия эшендә, шул исәптән комиссия утырышларында катнаша;

2) комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;

3) комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән таныша;

4) комиссия утырышында катнашучыларга сораулар бирә;

5) комиссия утырышларында тавыш бирә.

9. Комиссия эшенең төп формасы булып утырышлар тора.

10. Комиссия утырышы анда аның әгъзаларының яртысыннан да ким булмаган өлеше булган очракта хокуклы санала.

11. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен баян итү мөмкинлеге тәэмин ителә. Инициатив проектны карау планлаштырылган комиссия утырышы турында проект инициаторларына аны үткәрү көненә кадәр биш көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

12. Проект турында фикер алышу һәм комиссия тарафыннан карарлар кабул итү проект инициаторы һәм башка чакырылган затлар катнашыннан башка башкарыла.

13. Комиссия карары утырышта катнашучы комиссия әгъзалары саныннан күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда комиссия утырышында рәислек итүче тавышы хәлиткеч булып тора.

14. Комиссия әгъзалары карарлар кабул итү турында мәсьәләләр буенча фикер алышканда тигез хокукларга ия.

15. Комиссия тарафыннан кабул ителгән карар белән килешмәгән очракта, комиссия әгъзасы язма рәвештә үзенә аерым фикерен баян итәргә хокуклы, ул комиссия утырышы беркетмәсенә кертелергә тиеш.

16. Комиссия утырышы нәтижәләре буенча беркетмә төзелә, ул комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм аның утырышында катнашкан комиссия әгъзалары тарафыннан комиссия утырышы уздырылганнан соң өч эш көне эчендә имзалана.

17. Комиссия секретаре, комиссия утырышы беркетмәсенә кул куелган көннән соң килүче эш көненнән дә соңга калмыйча, аны авыл жирлегә Башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник тәэмин итүне авыл жирлегә Башкарма комитеты гамәлгә ашыра.

14 статья. Авыл жирлеге Башкарма комитетының инициатив проектны карау тәртибе

1. Инициатив проект авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан аны керткәннән соң 30 көн эчендә карала.

2. Инициатив проектны авыл жирлеге Башкарма комитетына кертү турында мәгълүмат инициатив проект авыл жирлеге Башкарма комитетына кертелгәннән соң өч эш көне эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://tukay.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Тукай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылырга (халыкка житкерелергә) һәм анда әлеге Тәртипнең 2 статьясы 2 өлешендә күрсәтелгән, шулай ук проект инициаторлары турында белешмәләр булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнарга авыл жирлеге Башкарма комитетына инициатив проект буенча үз тәкъдимнәрен һәм искәrmәләрен тәкъдим итү мөмкинлеге турында, аларны тапшыру вакытын күрсәтеп, хәбәр ителә.

3. Инициатив проект буенча искәrmәләр һәм тәкъдимнәр бирү срогы жиде эш көнен тәшkil итә. Үз искәrmәләрен һәм тәкъдимнәрен авыл жирлегенең 16 яше тулган халкы жибәрергә хокуклы. Искәrmәләр һәм тәкъдимнәр авыл жирлеге Башкарма комитетына турыдан - туры тапшырыла яки почта аша жибәrelә.

4. Инициатив проект буенча искәrmәләренә һәм тәкъдимнәренә гомумиләштерүне комиссия башкара.

5. Комиссия инициатив проектны карау нәтижеләре буенча авыл жирлеге Башкарма комитеты житәкчесенә әлеге статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән карарларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. Комиссия карарында шулай ук проектны эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр дә булырга мөмкин.

Авыл жирлеге Башкарма комитетына берничә инициатив проект кертгән очракта, шул исәптән эчтәлеге буенча охшаш өстенлекле проблемаларны тасвирлап, комиссия авыл жирлеге Башкарма комитеты житәкчесенә конкурс сайлап алуны оештырырга тәкъдим итә.

6. Конкурс буенча сайлап алу әлеге Тртипнең 15 статьясы нигезендә оештырыла. Конкурс буенча сайлап алуны үткәрү турында хәбәр проект инициаторларына тиешле карар кабул ителгәннән соң өч көннән дә соңга калмыйча жибәrelә.

7. Комиссия тәкъдимен исәпкә алып яки конкурс нигезендә сайлап алу нәтижеләре буенча авыл жирлеге Башкарма комитеты житәкчесе түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) инициатив проектны хупларга һәм бюджет турында карарда тиешле максатларга каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә һәм авыл жирлеге бюджеты проектны төзү һәм карау тәртибе нигезендә (авыл жирлеге бюджеты турында карарга үзгәрешләр кертү) аның буенча эшне дәвам итәргә;

2) инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, проект инициаторларына кире кайтарырга.

8. Авыл жирлеге Башкарма комитеты түбәндәге очрактарның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында карар кабул итә:

1) инициатив проектны кертү һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары таләпләренә, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Абдул авыл жирлеге уставына туры килмәвә;

3) жирле үзидарә органнарында кирәкле вәкаләтләр һәм хокуклар булмау сәбәпле, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәк булган средстволар күләмендә аларны формалаштыру чыганагы булып инициатив түләүләр торган авыл жирлеге бюджеты средстволары булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижелерәк хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициатив проектны конкурс сайлап алуын узмаган дип тану.

9. Проектны карау нәтижеләре буенча карар проект инициаторына кабул ителгән көннән соң өч көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

10. Авыл жирлеге Башкарма комитеты әлеге статьяның 8 өлеше 5 пункттында каралган очракта, проект инициаторларына инициатив проектны бергәләп эшләп бетерергә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең яисә дәүләт органының жирле үзидарә органы каравына аларның компетенциясе нигезендә тапшырырга тәкъдим итәргә тиеш. Комиссия проектны эшләп бетерү өчен, комиссия әгъзалары, авыл жирлеге Башкарма комитеты вәкилләре, проект инициаторы вәкилләре арасынан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшләп бетерү срогын билгели. Эшләп бетерелгән инициатив проект комиссия тарафыннан әлеге Тәртипнең 13 статьясы һәм әлеге статья нигезендә карала.

15 статья. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу

1. Конкурс буенча сайлап алуны комиссия башкара.

2. Конкурста сайлап алу критерийлары әлеге Тәртипкә кушымта нигезендә билгеләнә.

3. Конкурста сайлап алу критерийлары, аларның зурлыгы, аларга туры килгән баллар һәм үлчәү коэффициентлары (алга таба – критерийлар) әлеге Тәртипкә кушымтада билгеләнгән.

4. Конкурс буенча сайлап алу әлеге Тәртипнең 13 статьясы нигезендә комиссия утырышында башкарыла.

5. Комиссия инициатив проектларны конкурс буенча сайлап алынган инициатив проектларны ачыклау критерийлары нигезендә бәяли.

6. Конкурс нәтижеләре буенча, критерийлар буенча йомгаклау бәясен исәпкә алып, комиссия инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны узган яисә узмаган дип игълан итү турында карар кабул итә.

7. Конкурста сайлап алуны узган дип барлык критерийлар буенча максималь суммар балл алган инициатив проект (ике, өч инициатив проект һ.б.) игълан ителә.

16 статья. Авыл җирлеге Башкарма комитетының инициатив проектны гамәлгә ашыру турында карары

1. Авыл җирлеге Башкарма комитеты җитәкчесе инициатив проектны гамәлгә ашыру турында карар чыгара.

2. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында карар үз эченә алырга тиеш:

1) инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка килергә тиеш булган объект исеме (адресын яки урынын күрсәтеп) яисә гамәлгә ашыруга инициатив проект юнәлтелгән чара атамасы;

2) авыл җирлеге бюджеты средстволарын тоту юнәлеше (төзелеш, реконструкция, сатып алу, чара (чаралар) үткәрү һ. б.);

3) инициатив проектны тормышка ашыруга бүлеп бирелә торган авыл җирлеге бюджеты средстволарын баш бүлүченең исеме;

4) заказчы, төзүче исеме;

5) объектны файдалануга тапшыру (сатып алу), чараны (чараларны) тормышка ашыру срогы;

6) объектның фаразланган (чик) бәясе яисә инициатив түләүләр күләмен бүлеп биреп, чараны (чараларны) үткәргүгә средстволарның чик күләме;

7) объектның фаразланган (чик) бәясен яки инициатив түләүләр күләмен бүлеп биреп, чараны (чараларны) үткәргүгә средстволарның чик күләмен гамәлгә ашыру еллары буенча бүлү.

17 статья. «Интернет» мәгълүмат-коммуникация челтәрендә инициатив проект турында мәгълүматны бастырып чыгару (халыкка җиткерү) һәм урнаштыру тәртибе

1. Авыл җирлеге Башкарма комитеты тарафыннан инициатив проектны карау турында, инициатив проектны гамәлгә ашыру барышы турында, шул исәптән акча средстволарыннан файдалану турында, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яки) хезмәт катнашуы турында мәгълүмат «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://tukay.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Тукай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылырга (халыкка җиткерелергә) тиеш.

2. Авыл җирлеге Башкарма комитетының инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәләре турында хисабы инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланганнан соң 30 календарь көн эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://tukay.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Тукай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылырга (халыкка җиткерелергә) тиеш.

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Абдул авыл жирлегендә инициатив проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу һәм карау тәртибенә кушымта

Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу критерийлары, аларның зурлыгы, баллар һәм үлчәү коэффициентлары

№	Конкурста сайлап алу критерие исеме	Конкурста сайлап алу критериеенең зурлыгы
I.	Проектны тормышка ашыруның ижтимагый файдасы	
	Проект «ТР Тукай муниципаль районы Иске Абдул авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә яшәүчеләр өчен югары социаль, мәдәни, ял итү һәм башка ижтимагый файдалы проект буларак бәяләнә; Актив гражданлык позициясе, сәламәт яшәү рәвеше формалаштыруга ярдәм итә, эхлак, толерантлык, башка социаль эһәмиятле сыйфатлар тәрбияләүгә юнәлдерелгән (чаралар, акцияләр, форумнар); Социаль өлкәнә муниципаль объектларын төзү, үстерү һәм ремонтлауга юнәлдерелгән; Ижтимагый инфраструктура объектларын, рекреацион зоналарны, социаль жәлеп итү нокталарын, халык күпләп ял итә торган урыннарны булдыруга, үстерүгә һәм ремонтлауга, төзекләндерүгә юнәлдерелгән	5
	Проектның ижтимагый файдасы юк дип бәяләнә	0
II.	Халык бәяләве буенча проблеманың актуальлеге (кискенлеге):	
	Бик югары – проблема халык тарафыннан критик дип бәяләнә, проблеманы хәл итү халыкның тормыш-көнкүрешен тәэмин итү шартларын саклау өчен кирәк	8
	Югары – проблема халык тарафыннан шактый мөһим дип бәяләнә, аны хәл итмәү тормыш сыйфатына тискәре йогынты ясаячак	7
	Уртача – проблема халык тарафыннан актуаль дип бәяләнә, аны хәл итү тормыш сыйфатын яхшыртуга китерергә мөмкин	6
	Түбән – халык тарафыннан актуаль буларак бәяләнми, аны хәл итү тормыш сыйфатын яхшыртуга китерми	0
III.	Инициатив проект нәтижеләрен гамәлдә тоту максатында киләсе чорларда өстәмә бюджет чыгымнарын тоту зарурлыгы	
	юк	5
	әйе	0

IV.	Инициатив проектны гамэлгэ ашыру вакыты	
	1 календарь елга кадэр	4
	2 календарь елга кадэр	3
	3 календарь елга кадэр	2
	3 календарь елдан артык	1
V.	Инициатив проект нәтижеләрен «Файдалану (тормышы) вакыты»	
	5 елдан	4
	3 елдан 5 елга кадэр	3
	1 елдан 3 елга кадэр	2
	1 елга кадэр	1
VI.	Гаризага теркәп бирелгән проект-смета (смета) документлары (төзелеш (реконструкция), капитал ремонт, ремонт буенча) булу	
	әйе яки проект-смета (смета) документларына ихтыяж юк	10
	юк	0
VII.	Гаризага теркәлгән презентация материалларының кәгазьдә һәм электрон рәвештә булуы	
	әйе	10
	юк	0
VIII.	Халык тарафыннан инициатив проектны финанслау дәрәжәсе	
	проект бәясенәң 20% ы	5
	проект бәясенәң 15% тан 20% ка кадэр	4
	проект бәясенәң 10% тан 15% ка кадэр	3
	проект бәясенәң 5% тан 10% ка кадэр	2
	проект бәясенәң 5% ына кадэр	1
IX.	Инициатив проектны юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр финанслау дәрәжәсе	
	проект бәясенәң 20% ы	5
	проект бәясенәң 15% тан 20% ка кадэр	4
	проект бәясенәң 10% тан 15% ка кадэр	3
	проект бәясенәң 5% тан 10% ка кадэр	2

	проект бәясенің 5% ына кадәр	1
Х.	Халык тарафыннан инициатив проектны хуплау дәрәжәсе	
	Инициатив проект гамәлгә ашырылган жирлек территориясендәге халык санының 50% ы	5
	Инициатив проект гамәлгә ашырылган жирлек территориясендәге халык санының 40 % тан 50% ка кадәр	4
	Инициатив проект гамәлгә ашырылган жирлек территориясендәге халык санының 30 % тан 40% ка кадәр	3
	Инициатив проект гамәлгә ашырылган жирлек территориясендәге халык санының 20 % тан 30% ка кадәр	2
	Инициатив проект гамәлгә ашырылган жирлек территориясендәге халык санының 1% тан 20% ка кадәр	1